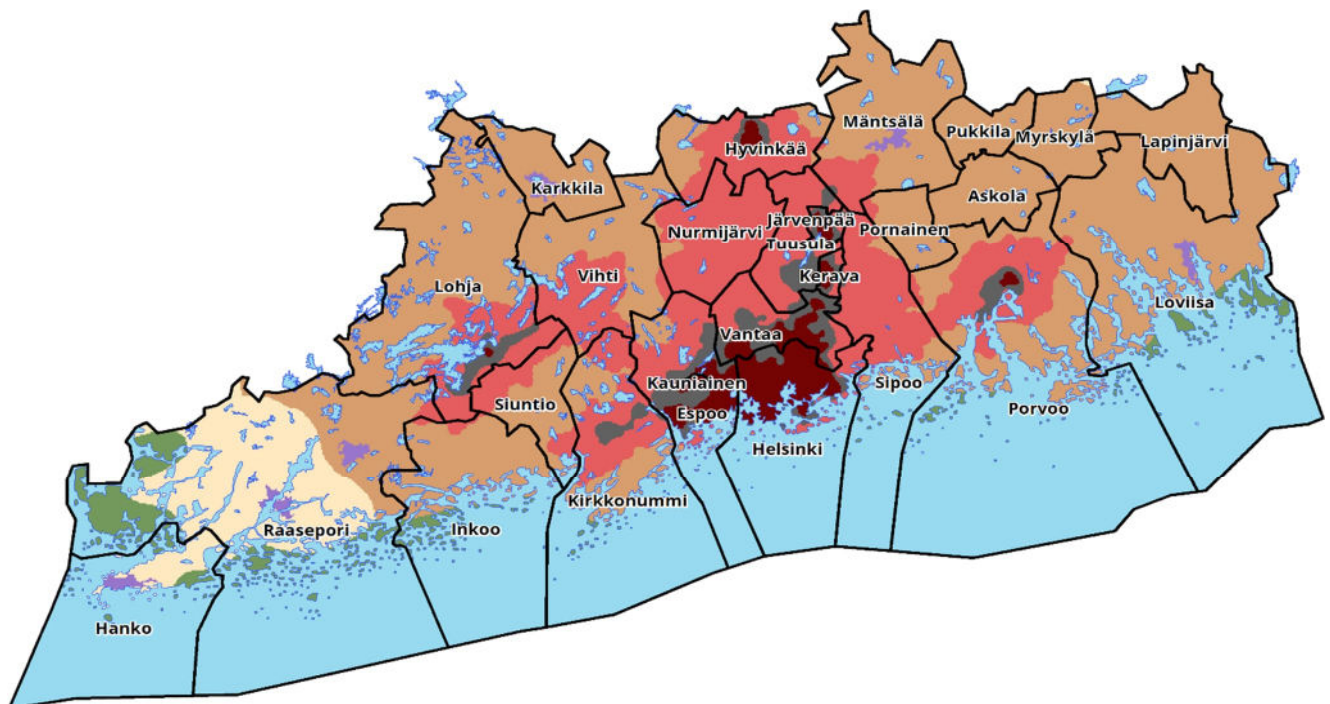

Maaseutuluotain Nyland 2025

Oktober 2025

Pasi Saukkonen

Sammandrag

Maaseutuluotain är en arbetsmetod där landsbygdsområdenas tillstånd och utveckling granskas ur många perspektiv. Där samkörs faktagrund med lokala erfarenheter och expertis. Det är inte fråga om en "barometer" eller "så här känns det-tolkning" utan ett redskap för utveckling. Arbetet med Maaseutuluotain 2025 inleddes i Nyland på våren på uppdrag av NTM-centralen. Utöver en granskning av statistiken genomfördes en enkät som riktades till olika aktörer på landsbygden i Nyland. 387 personer besvarade enkäten.

På landsbygden i Nyland bor 124 000 personer, vilket är 9 % av befolkningen på landsbygden i hela Finland. När det gäller invånarantalet på den stadsnära landsbygden och lokala centra är Nyland etta i hela landet. Den nyländska landsbygdens särdrag är bland annat tvåspråkigheten och närheten till skärgården. I arbetsplatsstrukturen utmärker sig förädling och service, samt inom primärnäringarna andelen spannmålsodling. På området finns fyra regioner som till sin profil är olika. Av dem är Helsingfors-regionen störst till yta och invånarantal, då den också omfattar huvudstadsregionen (Helsingfors, Vanda, Esbo och Grankulla). Det finns 26 kommuner i Nyland.

Landsbygdsbarometern som grundar sig på en enkät till aktörer ger vitsordet 6,7 för landsbygden i Nyland (skalan 4–10). De bästa vitsorden får landsbygden i Nyland för trygga bostadsorter, landsbygdsområdenas möjligheter att erbjuda ramar för ett gott liv, möjligheter till distansarbete samt naturens mångfald. De svagaste vitsorden gavs för hur landsbygden beaktas vid utvecklingen av landskapet, invandringens inverkan på livskraften, företagets internationalisering och tillgången på offentliga tjänster på landsbygden.

Företagen och branschrådgivare anser att företagarna i Nyland får saker att hända och att kunnandet är starkt. Det finns problem med tillgången på kompetent arbetskraft och finansiering. I kommunerna anser man att utvecklingen av tätorterna har varit positiv, men på landsbygdsområdena är situationen sämre. Utvecklare betonar vikten av samarbete mellan olika aktörer och understryker behovet av offentlig finansiering vid utveckling gav landsbygden. Föreningsaktörerna anser sig känna väl till de lokala utvecklingsbehoven, men ser hot mot verksamheten i framtiden. Representeranter för massmedia bedömer information om landsbygden i Nyland som i regel positiv, men det finns plats för förbättring när det gäller områdets synlighet.

De viktigaste utvecklingsobjekten för Nylands landsbygdsområden ansågs vara att trygga landsbygdsföretagens och gårdarnas fortsatta verksamhet och förnyelse, stödet till småföretag och att skapa nya arbetsplatser, att hålla landsbygden synlig som en attraktiv plats att bo och driva företag på, att främja lokala tjänster, främja en hållbar livsmedelskedja och matproduktionen i Nyland. Utöver att se landskapets landsbygdsområden som en faktor för livskraft framförs att servicen och infra bör bevaras, att miljön och den gröna omställningen ska uppmärksammas samt utveckla gemenskap och delaktighet.

Innehåll

1.	Maaseutuluotain - bakgrund	4
2.	Hur Maaseutuluotain genomfördes.....	4
2.1	Sammanställning av faktabas.....	4
2.2	Val av målgrupp för enkäten.....	4
2.3	Hur enkäten genomfördes.....	6
3.	Resultat	6
3.1	Nylands landsbygdsområden	6
3.2	Landsbygdsbarometern	7
3.3	Påståenden enligt svarandes roll	12
3.4	Utvecklingsobjekt och faktorer för livskraft.....	14
4.	Till sist.....	18

1. Maaseutuluotain - bakgrund

Utvecklingen av Maaseutuluotain-verktyget började 2016 vid Itä-Suomen yliopisto (Östra Finlands universitet). En drivande faktor för detta var insikten att det behövdes en mer heltäckande syn på landsbygdens tillstånd och utveckling. För det andra fanns det ett klart behov att utveckla landsbygdsområdenas synlighet och kunskaperna om dem i offentligheten. Så föddes Maaseutuluotain med uppgift att följa med utvecklingen på de olika landsbygdsområdena, identifiera spetsutveckling och öka landsbygdens synlighet.

Modellen för att genomföra detta byggde på en faktabas samt på att sammanföra regionala och lokala aktörers erfarenheter med olika experters, de mångsida infallsvinklarna och att den är möjlig att upprepa. Målet är att göra metodens resultat enkla att förstå, att väcka eftertanke och diskussion, så som ” vad innebär de här observationerna i vår omgivning?”. Metoden är skapad som ett verktyg och stöd för utveckling. Processen startade i Nyland på sensvåren 2025. Hur den genomfördes och resultaten finns komprimerat i den här rapporten. Arbetet har gjorts av Alue- ja kuntatutkimuskeskus Spatia (Itä-Suomen yliopisto) på uppdrag av NTM-centralen i Nyland. För arbetet skapades en sparringgrupp vid NTM-centralen.

2. Hur Maaseutuluotain genomfördes

2.1 Sammanställning av faktabas

Arbetet började med att sammanställa en faktabas om landsbygdsområdena i Nyland som byggde på statistikmaterial. I enlighet med arbetsmodellen strävar man till att visa utveckling på landsbygdsområden på länge sikt och i nuläget. Framställningen och de saker som tagits upp in text strävar till att vara objektiva observationer. Den sammanställda faktabasen har två funktioner. För det första att fungera som ett tankeväckande bakgrundsmaterial för dem som svarar på enkäten, för det andra har materialet en självständig roll när det gäller att skapa en helhetsbild av landsbygdsområden i Nyland och i att öka kunskapen.

2.2 Val av målgrupp för enkäten

Enkätens målgrupp valdes bland olika aktörer på landsbygden: utvecklare, företag, kommunala aktörer, forsknings-, utbildnings- och innovationsaktörer (TKI), förenings- och organisationsaktörer samt representanter för massmedia. (tabell 1) Indelningen är riktgivande för i sista hand väljer varje svarare sin egen roll i landsbygdens utveckling. Den centrala betydelsen av tabell 1 är att försäkra sig om att olika roller finns med i målgruppen. En elektronisk enkät och bakgrundsmaterialet skickades ut i maj till 2818 personer som vals ut till målgruppen. E-postadresserna samlades in från offentliga källor (sidor på Internet) samt genom att använda Hyrrä-registrets kontaktuppgifter (projekt, företagsstöd, strukturstöd. Enkäten var öppen två veckor och under den tiden skickades två påminnelser.

Tabell 1. Enkätens målgrupp

Grupp	Aktörer
Regionala utvecklare	Landskapsförbundet, utvecklingsbolagen, Leader-styrelser och anställda, MYR landsbygdsutskottet, mottagare av utvecklingsstöd 2020 (Hyrrä)->
Jord- och skogsbruksföretagare samt rådgivare i branschen	Landsbygdsförvaltningen, Proagria, Nylands skogsråd, MTK lokalavdelningar, Nylands MTK, odlarråd, mottagare av investeringsstöd för jordbruk (Hyrrä) 2020->
Företagare i andra branscher, företagens anställda och företagsrådgivare	Lokala företagarföreningar, Handelskammaren, styrelsen för Nylands företagare, företag som fått investeringsstöd Hyrrä 2020->
Tjänstemän och politiker	Förtroendevalda 2021–2025, (ledande) tjänstemän
Aktörer inom utbildning, forskning och innovation	Naturresursinstitutet Luke, Helsingforsuniversitet (agro-forst inst.), Yrkesskolor och institut på området.
Förenings- och organisationsaktörer	Nylands byar, Silmu-byar
Massmedia	Journalister vid de tidningar som utkommer i området

Enkäten besvarades av 387 personer vars fördelning enligt huvudsakliga svarsroller framgår i tabell 2. I enkäten ingick en del där svarande kunde delta också enligt flera roller. En tredjedel av de svarande angav flera roller – vanligen två. När de här flerfaldiga rollerna beaktas blev svaren 745 st.

Tabell 2. De svarande enligt huvudsakliga roll (a) och alla roller (b)

a) Roll	Personer, antal	b) Roll	Personer, antal
Jord- och skogsbruks-företagare eller rådgivare	116	Jord- och skogsbruks-företagare eller rådgivare	142
Tjänsteman eller politisk beslutsfattare	107	Tjänsteman eller politisk beslutsfattare	126
Förenings- eller organisationsaktör	69	Förenings- eller organisationsaktör	119
Företagare, anställd eller företagsrådgivare	51	Företagare, anställd eller företagsrådgivare	91
Regional utvecklare	30	Regional utvecklare	59
Aktör inom utbildning, forskning eller innovation	11	Aktör inom utbildning, forskning eller innovation	18
Rep. för massmedia	3	Rep. för massmedia	7
Sammanlagt	387	Sammanlagt	562

Åldersfördelningen på de svarande var följande: 19–29-åringar 1 %, 30–49-åringar 33 %, 50–64-åringar 44 %, 65–74-åringar 18 % och 75 år eller äldre 4 %. Svar kom från alla de fem regionerna i Nyland: Helsingforsregionen 50 %, Borgåregionen 14 %, Raseborgsregionen 13 % och Lovisaregionen 10 %. 12 % av de svarande meddelade att de är aktiva i en flera regionen eller över hela området.

2.3 Hur enkäten genomfördes

Faktpaketet ”Vad statistiken berättar om landsbygden i Nyland” där statistik från olika källor använts sände till enkätens målgrupp. Genom att bearbeta statistiken från olika källor försökte man ge en bred, objektiv bild av nuläget på landsbygden.

Enkäten bestod av flera delar. Efter bakgrundsfrågorna följde en gemensam landsbygdsbarometer där tillståndet och utvecklingen på landsbygden bedömdes med skolvitsorden 4–10. De helheter som skulle bedömas var:

- 1) Läget och utvecklingen på den nyländska landsbygden (9 faktorer)
- 2) Arbetet, näringar och kunskap på den nyländska landsbygden (10 faktorer)
- 3) Service och en fungerande vardag på de nyländska landsbygdsområdena (9 faktorer)
- 4) Boende och miljö på den nyländska landsbygden (12 faktorer)

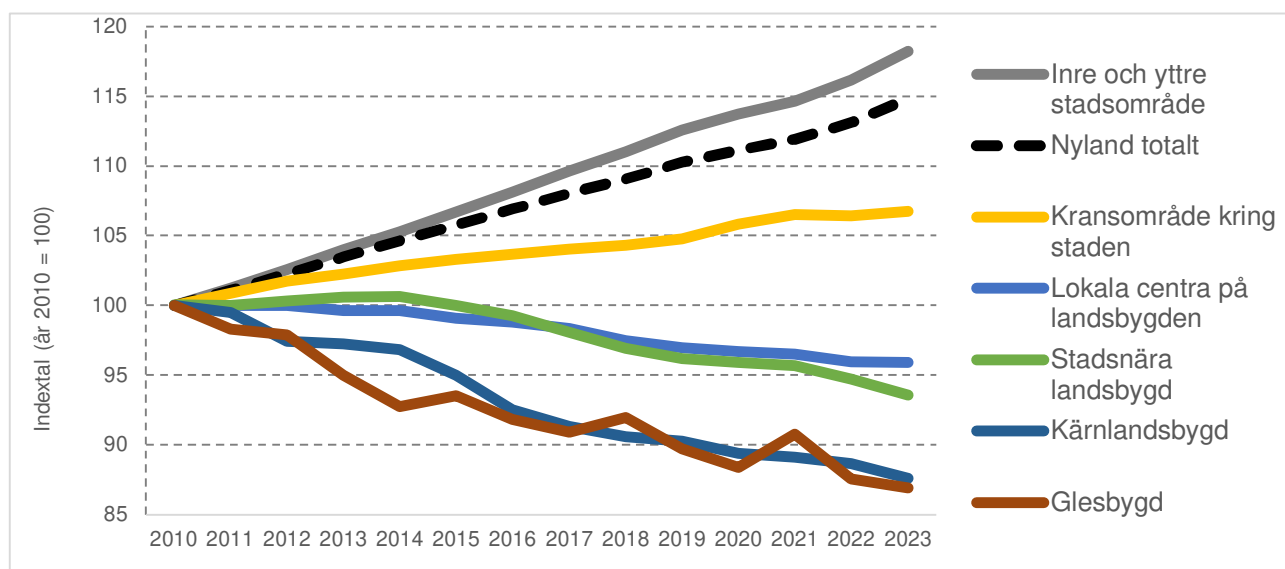
Därefter följde den del som hörde ihop med den roll den svarande valt. Därefter kom åter en gemensam del som behandlade centrala utvecklingsobjekt för landsbygden i Nyland. Där framfördes olika utvecklingsobjekt enligt tema och svarande ombads bedöma hur viktiga de var under de närmaste fem åren. De svarande kunde också i fri text berätta om viktiga faktorer för att stärka livskraften på landsbygden i Nyland.

3. Resultat

3.1 Nylands landsbygdsområden

På landsbygden i Nyland bor 124 000 personer (enligt den geodatabaserade klassificeringen). Det här är 8,6 % av hela den befolkning som bor på landsbygden i Finland. När det gäller antal invånare på den stadsnära landsbygden och landsbygden centralorter är Nyland det landskap som har flest invånare i Finland.

Invånarantalet i Nyland har ökat med 15 % åren 2010–2023. Ökningen har skett i staden och dess randområden. På landsbygdsområden går befolkningen neråt (figur 1). Landsbygdens centralorter och den stadsnära landsbygden har förlorat ca 5 % av sin befolkning. De områden som haft den minsta befolkningen, kärnlandsbygden och glesbygden har minskat med drygt 10 %.

Figur 1. Befolkningsutvecklingen i Nyland och på de olika områdena åren 2010–2023 (år 2010=100)

3.2 Landsbygdsbarometern

Landsbygdsbarometern ger hela landsbygden helhetsvitsordet 6,7 (skala 4–10). I tabell 3 visas barometerns resultat enligt tema och delområden. Värdet inom parentes visar genomsnittresultaten från Maaseutuluotain 2020 (om inget värde anges ingick frågan inte då). I avsnittet Landsbygdens tillstånd och utveckling får Nyland landsbygds rykte (7,3) och landsbygdsområdenas livskraft (7,1) de bästa vitsorden. Samverkan mellan stad och landsbygd (6,0) och hur landsbygden beaktas vid utvecklingen av landskapet (5,8) får de sämsta vitsorden. I temat Arbete, kunskap och näringar - får identifiering av lokala utvecklingsbehov det högsta vitsordet (6,7) medan det lägsta vitsordet ges för hur ägarbyten och generationsväxlingar framskrider (6,3) och för företagens strävan att bli mer internationella (5,9).

I avsnittet om service och fungerande vardag är medelavvikelsen stor mellan frågorna. Landsbygdsområdena om en trygg plats som ger möjligheter till ett bra liv med möjligheter till distansarbete fick de klart bästa vitsorden. Däremot fick tillgången till offentliga tjänster och invånarnas möjligheter att påverka utvecklingsbeslut de svagaste vitsorden. Också i temat Boende och miljö var variationerna i medelvitsord stora. Naturen mångfald fick ett bra vitsord, så också den stadsnära landsbygds dragning plats att bo på. Däremot fick planläggningen stöd för olika boendeformer, invandringens inverkar på livskraften samt invånarnas möjligheter att påverka markanvändningen svaga vitsord.

Tabell 3. Landsbygdsbarometerns resultat enligt tema och delområde (resultat 2020 inom parentes)

Landsbygdsens tillstånd och utveckling (n=378-383)	
Nylands landsbygds rykte	7,3 (7,4)
Landsbygdsområdenas livskraft	7,1
Framtidsvisioner för landsbygdsområdena	6,8 (7,0)
Samarbete mellan olika aktörer i utvecklingsfrågor	6,7 (6,7)
Landsbygdsområdenas förmåga att förnya sig	6,6 (6,6)
Det finns tillräckligt med utvecklingspengar för landsbygden	6,2 (6,2)
Kännedom om EU:s landsbygdsutvecklingsfinansiering i Nyland	6,0
Samverkan mellan stad och landsbygd i Nyland	6,0 (6,0)
Landsbygdsområdena beaktas vid utvecklingen av landskapet	5,8 (5,9)
Arbete, kunskap och näring (n=376-380)	
Identifiering av lokala utvecklingsbehov	6,7 (6,6)
Identifiering av lokala styrkor för utveckling	6,5 (6,5)
Utvecklingsläget för företagande på landsbygden	6,5 (6,4)
Företagslivets förmåga att förnyas då läget förändras	6,5 (6,5)
Mångsidigt utnyttjande av naturresurser	6,4 (6,4)
Situationen för serviceföretag på landsbygden	6,4 (6,4)
Förmåga att dra nytta av Leader-finansiering	6,4 (6,6)
Överföring av ny kompetens för näringslivets behov på landsbygden	6,3 (6,3)
Ågarbyten och generationsväxlingar på lantgårdar och företag framskrider	6,3 (6,5)
Företagen på landsbygden blir allt mer internationella	5,9 (5,9)
Service och fungerande vardag (n=378-380)	
Landsbygdsområdena som en trygg plats att bo på	8,4 (8,5)
Landsbygdsområdenas förutsättningar att ge ramar för ett bra liv	8,0 (8,2)
Möjligheterna till distansarbete på landsbygden	7,9 (7,9)
Tillgången på elektroniska tjänster på landsbygden	7,6 (7,7)
Gemenskapen på landsbygdsområdena	7,2 (7,4)
Landsbygdenstätorter som centrum för tjänster	6,8 (6,9)
Tillgången på privata tjänster på landsbygden	6,6 (6,7)
Invånarnas möjligheter att påverka utvecklingsbeslut för landsbygden	6,4 (6,5)
Tillgången på offentliga tjänster på landsbygden	6,1 (6,3)
Boende och miljö (n=371-380)	
Naturens mångfald på landsbygden	7,9 (8,0)
Den stadsnära landsbygds attraktivitet som boplat	7,6
Situationen för skydd av naturresurser och naturvärden på landsbygden	7,4 (7,4)
Landsbygdenstätorters attraktivitet som boplat	7,2 (6,8)
Styrkan i den lokala identiteten och landsbygdskulturen på landsbygdsområdena	7,2 (7,3)
Kärnlandsbygds och glesbygds attraktivitet som boplat	6,7 (6,7)
Inflyttningens och återflyttningens betydelse för livskraften på landsbygden	6,5 (6,5)
Marknadsföring av landsbygden som en plats för fritidsbosättning	6,5 (6,7)
Aktiv marknadsföring av landsbygdsområdena för bosättning	6,1 (5,9)
Stöd för planering av olika typer av boende på landsbygden	6,0 (6,3)
Invånarnas möjligheter att delta i planering av markanvändningen på landsbygden	6,0 (6,1)
Invandringens inverkan på livskraften på landsbygden	5,9

Förutom medeltalet är spridningen av svaren intressant. I figur 2 visas svarens fördelning enligt vitsord. De vanligaste vitsorden är 6,7 och 8.

Figur 2. Fördelningen av svaren i barometern (n=371–383) och standardavvikelsen (inom parentes)

Å andra sidan användes också de vitsord som finns i vardera änden av skalan. Vitsorden 4 och 5 användes mest för:

- Beaktande av landsbygden i landskapets planering (40 %)
- Invandringens inverkan på landsbygdsområdenas livskraft (41 %)
- Landsbygdsföretagens internationalisering (38 %)
- Fungerande samverkan mellan stad och landsbygd (37 %)
- Planer som stöder olika typer av boende på landsbygden (37 %)

På samma sätt användes vitsorden 9 och 10 med angående:

- Landsbygdsområdena som en trygg plats att bo på (45 %)
- Naturens mångfald på landsbygds-områdena (34 %)
- Landsbygdsområdenas förutsättningar att ge ramar för ett bra liv (33 %)
- Möjligheterna till distansarbete på landsbygden (29 %).
- Tillgången på elektroniska tjänster (21 %)

I tabell 4 visas medeltalen för svaren enligt svarande roll och i tabell 5 enligt region. Den röda färgens olika nyanser visar att vitsordet varit sämre än medeltalet för hela materialet, den gröna visar motsatsen. En stjärna efter delområdet visar att skillnaderna mellan grupperna är statistiskt signifikanta (det vill säga att svarsfördelningarna skiljer sig statistiskt signifikant mellan de presenterade grupperna).. Detta har testats med ett icke parametriskt Kruskal-Wallis-test och risknivån är 5 % ($p < 0,05$). Representanter för massmedia har inte beaktats på grund av den lilla mängden svar ($n=3$).

Tabell 4. Svarens medeltal enligt svarandes roll, statistiskt betydelsefulla skillnader * ($p < 0.05$)

	Regional utveckling	Jordbruks-/skogsbruksprenör eller rådgivare inom branschen	Företag (annan bransch), anställd i företag eller företagsrådgivare	Tjänsteinnehavare eller politisk beslutsfattare	Aktör inom utbildnings-/forsknings-/innovationsverksamhet	Aktör inom organisations- eller föreningsverksamhet
Landsbygdsområdenas livskraft	7,4	6,8	7,1	7,2	7,3	7,2
Landsbygdsområdenas framtidsutsikter	7,3	6,4	6,9	6,9	7,3	7,0
Samarbete mellan olika aktörer inom landsbygdsutveckling *	7,2	6,4	6,8	6,8	7,4	6,8
Finansieringen för landsbygdsutveckling är tillräcklig	6,3	6,1	6,4	6,1	6,8	6,4
Landsbygdens förmåga att förnya sig vid förändringar*	7,0	6,4	6,6	6,6	7,2	6,9
Landsbygden beaktas inom landskapets utveckling*	6,3	5,4	6,0	5,9	6,8	6,0
Nylands landsbygds rykte	7,5	7,0	7,6	7,2	7,7	7,5
Kunskapen om EU:s landsbygdsutveckling i Nyland	6,1	6,0	5,8	6,0	6,6	6,1
Fungerande växelverkan mellan landsbygd och stad	6,5	5,6	6,1	6,1	6,9	6,1
Identifieringen av lokala utvecklingsbehov	7,0	6,4	6,7	6,8	7,4	6,8
Identifieringen av lokala utvecklingsstyrkor	7,0	6,3	6,4	6,7	7,0	6,6
Mångsidigt kommersiellt utnyttjande av naturresurser	6,7	6,2	6,4	6,5	7,0	6,5
Utvecklingsläget för företagsverksamhet på landsbygdsområdena	6,8	6,3	6,4	6,5	6,8	6,6
Företagen på landsbygden blir mer internationella	6,1	5,8	5,9	6,0	6,0	6,1
Nuläget för serviceföretag på landsbygden	6,8	6,2	6,2	6,5	7,3	6,5
Företagens förmåga att förnya sig vid förändringar på landsbygden	6,6	6,3	6,2	6,5	6,8	6,7
Implementering av ny kunskap enligt de behov som näringslivet på landsbygden har	6,5	6,2	6,3	6,3	6,8	6,6
Ägarbyten och generationsskiftet framskrider på gårdar och företag på landsbygdsområdena	6,3	6,0	6,4	6,3	6,9	6,6
Möjligheten att utnyttja Leader-finansiering	6,9	6,1	6,2	6,5	6,3	6,7
Gemenskapen på landsbygdsområdena	7,6	6,8	7,4	7,4	7,2	7,4
Landsbygdsområdena som en trygg plats att bo på	8,1	8,3	8,6	8,5	8,3	8,3
Tillgång till offentliga tjänster på landsbygdsområdena	6,5	6,0	6,4	6,3	6,6	5,7
Tillgång till privata tjänster på landsbygdsområdena	6,8	6,6	7,0	6,5	6,7	6,3
Tillgång till elektroniska tjänster på landsbygdsområdena*	7,6	7,5	8,0	7,6	8,2	7,4

Landsbygdens centralorters roll som centrum för service	7,1	6,6	6,9	6,9	7,5	6,8
Möjlighet till distansarbete på landsbygdsområdena*	8,1	7,7	8,1	8,1	8,2	7,8
Invånarnas inflytande på utvecklingsbeslut som gäller landsbygdsområdena	6,8	6,0	6,5	6,5	7,5	6,3
Landsbygdsområdenas förutsättningar att erbjuda rammar för ett bra liv	8,1	7,7	8,3	8,2	7,9	8,0
Den stadsnära landsbygdens dragningskraft som boningsort	7,8	7,4	7,6	7,7	7,6	7,5
Landsbygdens kommuncentrums dragningskraft som boningsort*	7,7	7,0	7,1	7,4	7,4	7,4
Kärnlandsbygdens och glesbygdens dragningskraft som boningsort	6,6	6,6	6,7	6,6	7,0	6,9
Aktiv marknadsföring av landsbygden som boningsort	6,1	6,1	6,2	6,1	6,5	5,9
Planläggning av landsbygdsområdena så att olika boendeformer stöds	6,3	5,9	6,1	6,1	6,3	5,9
Möjligheter för landsbygdens invånare att delta i planeringen av markanvändningen	6,0	5,7	6,0	6,2	6,3	6,0
Marknadsföring av landsbygden som en plats för fritidsbosättning*	6,4	6,3	6,6	6,5	7,7	6,5
Inflyttningens och återflyttningens inverkan på livskraften på landsbygden	6,4	6,4	6,4	6,7	6,7	6,6
Invandringens inverkan på livskraften på landsbygden*	6,1	5,7	5,8	6,0	6,9	6,1
Den lokala identitetens och landsbygdkulturens styrka på landsbygdsområdena	7,6	6,7	7,3	7,5	7,4	7,5
Mångfalden i naturen på landsbygdsområdena	8,0	7,8	7,8	8,0	7,2	8,1
Skyddet för naturresurser och -värden på landsbygden	7,6	7,5	7,2	7,4	6,6	7,3

De största skillnaderna mellan svaren för de olika rollerna (tabell 4) gäller i första hand företagssektorn (inkl. jord- och skogsbruk) som är mera kritiska än andra. Det här syns klarast vid bedömning av hur landsbygden tas i beaktande vid utvecklingen av regionen och samarbetet mellan olika aktörer.

Skillnaderna mellan de olika regionerna är lite mindre än de mellan de olika grupperna enligt roll, men också de har skillnader (tabell 5). Här gäller de viktigaste skillnaderna uppskattningar

Tabell 5. Medeltal av svaren enligt region, statistiskt signifikanta skillnader * ($p < 0.05$)

	Helsingfors ekonomiska region	Raseborgs ekonomiska region	Borgå ekonomiska region	Lovisa ekonomiska region	Flera olika regioner
Landsbygdsområdenas livskraft	7,1	7,0	6,9	6,8	7,3
Landsbygdsområdenas framtidsutsikter	6,8	6,8	6,7	6,6	7,1
Samarbete mellan olika aktörer inom landsbygdsutveckling *	6,7	6,7	6,5	6,9	7,2
Finansieringen för landsbygdsutveckling är tillräcklig	6,2	6,3	6,0	6,1	6,3
Landsbygdens förmåga att förnya sig vid förändringar*	6,6	6,4	6,5	6,3	7,1
Landsbygden beaktas inom landskapets utveckling*	5,8	5,9	5,6	5,7	6,4
Nylands landsbygds rykte	7,3	7,4	7,2	6,9	7,6
Kunskapen om EU:s landsbygdsutveckling i Nyland	6,0	6,0	5,9	6,1	6,2
Fungerande växelverkan mellan landsbygd och stad	6,0	5,9	5,9	5,9	6,2
Identifieringen av lokala utvecklingsbehov	6,7	6,5	6,5	6,9	7,0
Identifieringen av lokala utvecklingsstyrkor	6,5	6,5	6,3	6,6	6,8
Mångsidigt kommersiellt utnyttjande av naturresurser	6,4	6,4	6,1	6,5	6,7

Utvecklingsläget för företagsverksamhet på landsbygdsområdena	6,5	6,4	6,3	6,4	6,6
Företagen på landsbygden blir mer internationella	5,9	5,9	5,8	6,2	6,0
Nuläget för serviceföretag på landsbygden	6,3	6,5	6,3	6,5	6,7
Företagens förmåga att förnya sig vid förändringar på landsbygden	6,4	6,4	6,4	6,7	6,7
Implementering av ny kunskap enligt de behov som näringslivet på landsbygden har	6,3	6,3	6,2	6,5	6,7
Ägarbyten och generationsskiften framskrider på gårdar och företag på landsbygdsområdena	6,1	6,5	6,2	6,4	6,6
Möjligheten att utnyttja Leader-finansiering	6,2	6,6	6,3	6,5	6,8
Gemenskapen på landsbygdsområdena	7,1	7,3	7,2	7,4	7,5
Landsbygdsområdena som en trygg som plats att bo på	8,4	8,2	8,6	8,4	8,4
Tillgång till offentliga tjänster på landsbygdsområdena	6,2	6,0	5,9	5,9	6,3
Tillgång till privata tjänster på landsbygdsområdena	6,6	6,7	6,4	6,6	6,5
Tillgång till elektroniska tjänster på landsbygdsområdena*	7,5	7,9	7,5	8,1	7,6
Landsbygdens centralorters roll som centrum för service	6,8	6,9	6,6	6,8	7,1
Möjlighet till distansarbete på landsbygdsområdena*	7,8	8,0	8,1	8,2	8,2
Invånarnas inflytande på utvecklingsbeslut som gäller landsbygdsområdena	6,3	6,4	6,4	6,4	6,7
Landsbygdsområdenas förutsättningar att erbjuda rammar för ett bra liv	8,0	7,9	8,1	7,8	8,3
Den stadsnära landsbygdens dragningskraft som boningsort	7,6	7,5	7,6	6,9	7,8
Landsbygdens kommuncentrums dragningskraft som boningsort*	7,3	7,1	7,3	6,6	7,7
Kärnlandsbygdens och glesbygdens dragningskraft som boningsort	6,7	6,7	6,4	6,5	6,8
Aktiv marknadsföring av landsbygden som boningsort	6,1	5,9	6,0	6,2	6,3
Planläggning av landsbygdsområdena så att olika boendeformer stöds	5,9	6,1	5,9	6,3	6,4
Möjligheter för landsbygdens invånare att delta i planeringen av markanvändningen	6,0	6,0	5,7	6,0	6,2
Marknadsföring av landsbygden som en plats för fritidsbosättning*	6,3	7,2	6,1	6,3	7,1
Inflyttningens och återflyttningens inverkan på livskraften på landsbygden	6,5	6,4	6,6	6,3	6,7
Invandringens inverkan på livskraften på landsbygden	5,9	6,2	5,8	6,0	6,1
Den lokala identitetens och landsbygdkulturens styrka på landsbygdsområdena	7,1	7,5	7,3	7,2	7,5
Mångfalden i naturen på landsbygdsområdena	7,9	7,9	7,9	8,2	8,0
Skyddet för naturresurser och -värden på landsbygden	7,3	7,3	7,5	7,6	7,3

3.3 Påståenden enligt svarandes roll

I enkäten fanns en del där de givna påståendena varierande enligt den valda svarsrollen eller rollerna.

Nedan har man lyft fram några av de påståenden där svarande var mest av samma åsikt (+, helt eller delvis av samma åsikt) eller minst (-helt eller delvis av samma åsikt) som påståendena.¹ Siffran i parentes efter påståendet visar andelen som var av samma(+) eller annan åsikt(-).

Företagare, företag och branschens rådgivare (n=87–90)

- + Viljan att få saker gjorda är stark bland landsbygdens företagare (79 %)
- + Företagarkompetensen är stark hos landsbygdens företagare (64 %)

- + Landsbygdens kommuncentrum är bra platser för företagande (58 %)
- Företagarna har lätt att få kunnig arbetskraft (79 %)
- Landsbygdsföretagarnas investeringsnivå är tillräcklig för att trygga konkurrenskraften (60 %)
- Det finns tillräcklig med finansiering för företagsverksamhet (57 %)

Primärproducenter och branschens rådgivare (140–142)

- + Jord- och skogsbrukets miljöutsläpp skapar inte betydande miljöproblem (77 %)
- + Jord- och skogsbruksföretagarna har stark företagarkompetens (70 %)
- + Förädlingsvärdet av slutprodukterna från de nyländska skogarna måste höjas märkbart (67 %)
- Jord- och skogsbruksföretagarna har lätt att få kunnig arbetskraft (86 %)
- De nyländska jordbruksföretagens investeringar räcker för att trygga konkurrenskraften (59 %)
- Det finns tillräckligt med stödfinansiering för jord- och skogsbruk (58 %)
- Finansiärerna beviljar tillräckligt med lån för jord- och skogsbruksföretagare (57 %)
- Generationsväxlingar inom jord- och skogsbruksföretag finansieras tillräckligt (57 %)

Kommunala aktörer (120–122)

- + Kommunens företagsklimat har förbättrats (65 %)
- + Utvecklingen i kommuncentrum har gått i en positiv riktning (51 %)
- Kommunen satsar också på att utveckla glesbygdsområdena (54 %)
- Utvecklingen i kommunens landsbygdsområden har gått i en positiv riktning (49 %)
- Kommunens beslut betonar landsbygdsområdena som viktiga faktorer för livskraft (48 %)

Utvecklare (n=57–58)

- + Samarbete mellan olika aktörer på landsbygden är nyckeln till framgång (90 %)
- + Utvecklingen på landsbygden främjas starkt av offentliga stöd (67 %)
- + Utvecklingsprojekt är en central motor för landsbygdens utveckling (60 %)
- Landsbygdsföretagen och -företagarna har lätt att få kunnig arbetskraft (69 %)
- Landsbygdsföretagarnas investeringsnivå är tillräcklig för att trygga (60 %)

Forsknings-, utbildnings- och innovationsaktörer (n=18)

- + Forskning och utveckling kring en mångsidig användning av naturresurser borde öka i Nyland (78 %)
- + Överföring av hög kompetens till näringslivets behov bör effektivisas på landsbygdsområdena (78 %)
- Utbildningsmöjligheterna är tillräckliga på landsbygden i Nyland (45 %)
- Det finns tillräckligt med utbildningsmöjligheter för 17–24 åringar som bor på landsbygden (45 %)

Föreningsaktörer (n=117–118)

- + Förenings- och organisationsverksamhet kan bäst identifiera de lokala förhållandena och utvecklingsbehoven (89 %)
- + Landsbygdens förenings- och organisationsverksamhet är det bästa sättet att aktivera lokala människor för att jobba för gemensamma mål (88 %)
- Det är lätt att få nya medlemmar i föreningar och organisationer på landsbygden (85 %)
- Föreningarna har lätt att hitta tillräckligt med talkofolk (78 %)

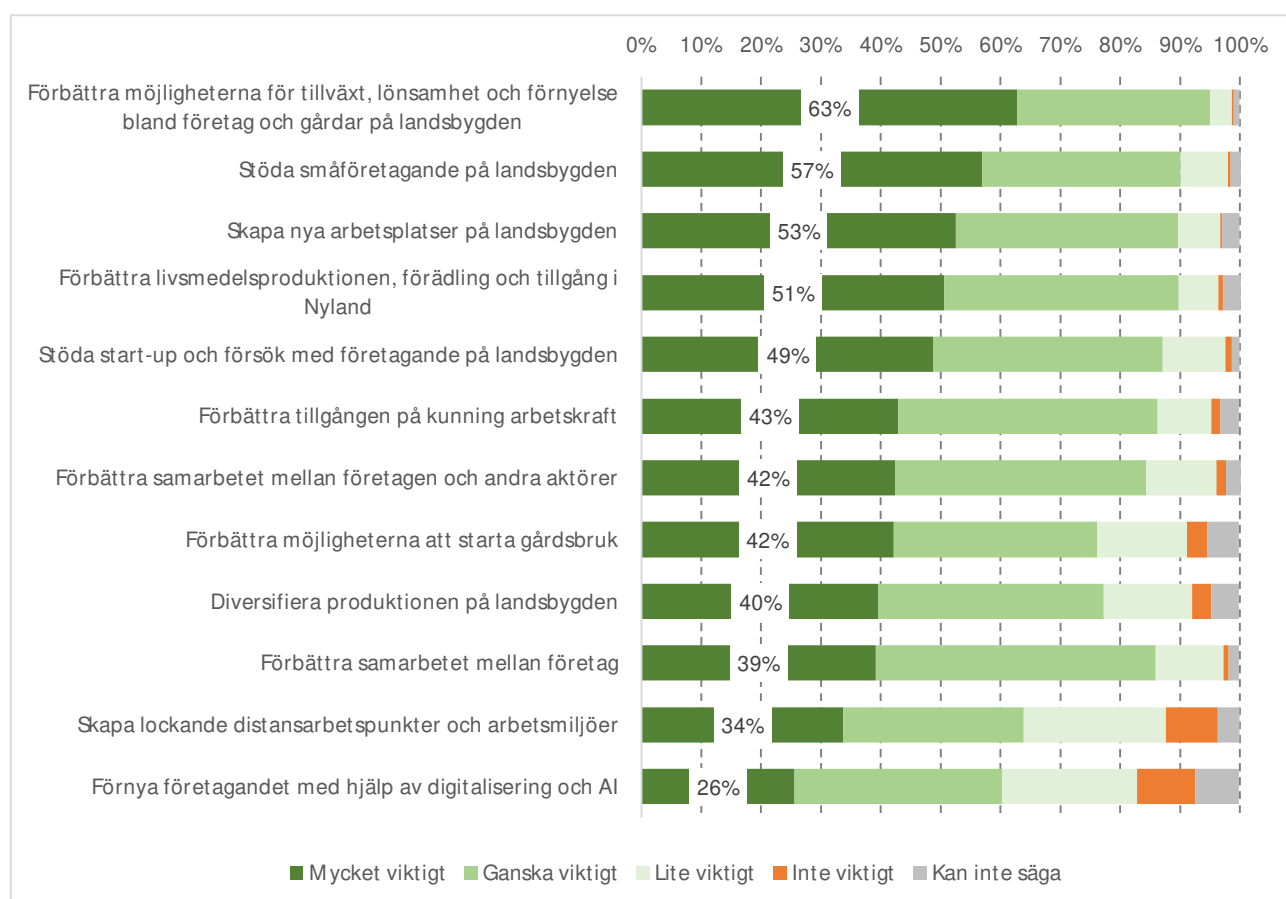
Representanter för massmedia (n=7)

- + Nyheterna från den nyländska landsbygden är positiva (71 %)
- + Landsbygden i Nyland är känd i hela landet (57 %)
- De nyländska landsbygdsområdena är väl framme i olika massmedia (43 %)

3.4 Utvecklingsobjekt och faktorer för livskraft

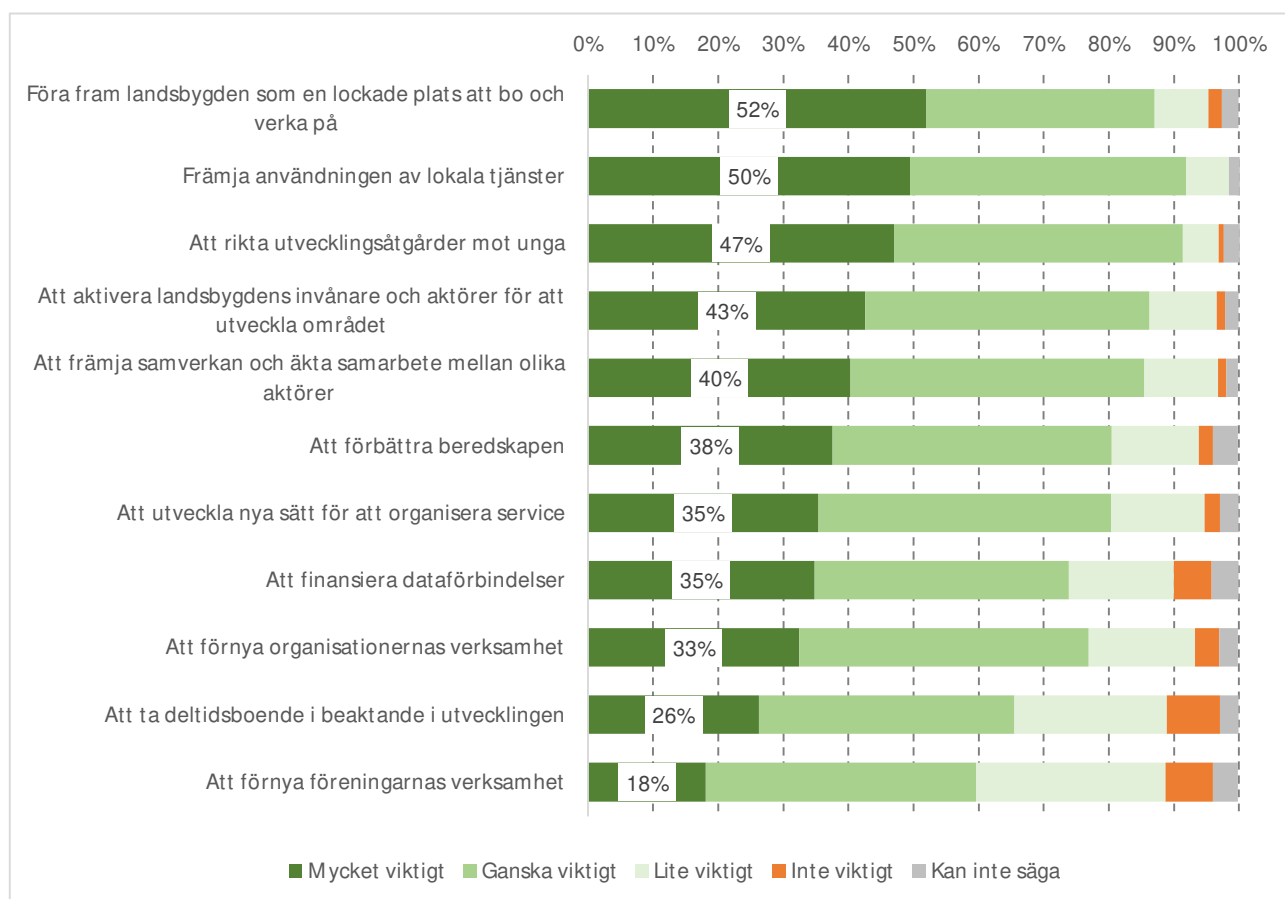
I enkäten frågades *var utvecklingsresurserna för de fem kommande åren borde styras* med ett antal färdigt givna utvecklingsobjekt per tema. Dessa var 1) Näringar och utkomst, 2) Boende, 3) Miljö och 4) Klimat. De givna alternativen skulle bedömas enligt skalan *inte viktigt...mycket viktigt, kan inte säga*. De svarande uppmanades att modigt använda hela skalan: *"Resurserna är mycket begränsade och där måste man prioritera också bland de mycket viktiga utvecklingsobjekten. Därför uppmanar vi att modigt använda hela skalan från inte viktig till mycket viktig för utvecklingsobjekten."*

För **närings- och utkomst** var de viktigaste utvecklingsobjekten tillväxt, lönsamhet och att främja förnyelse i företagen på landsbygden. Också stöd för småföretagande fick ett starkt stöd. (Figur 3.).

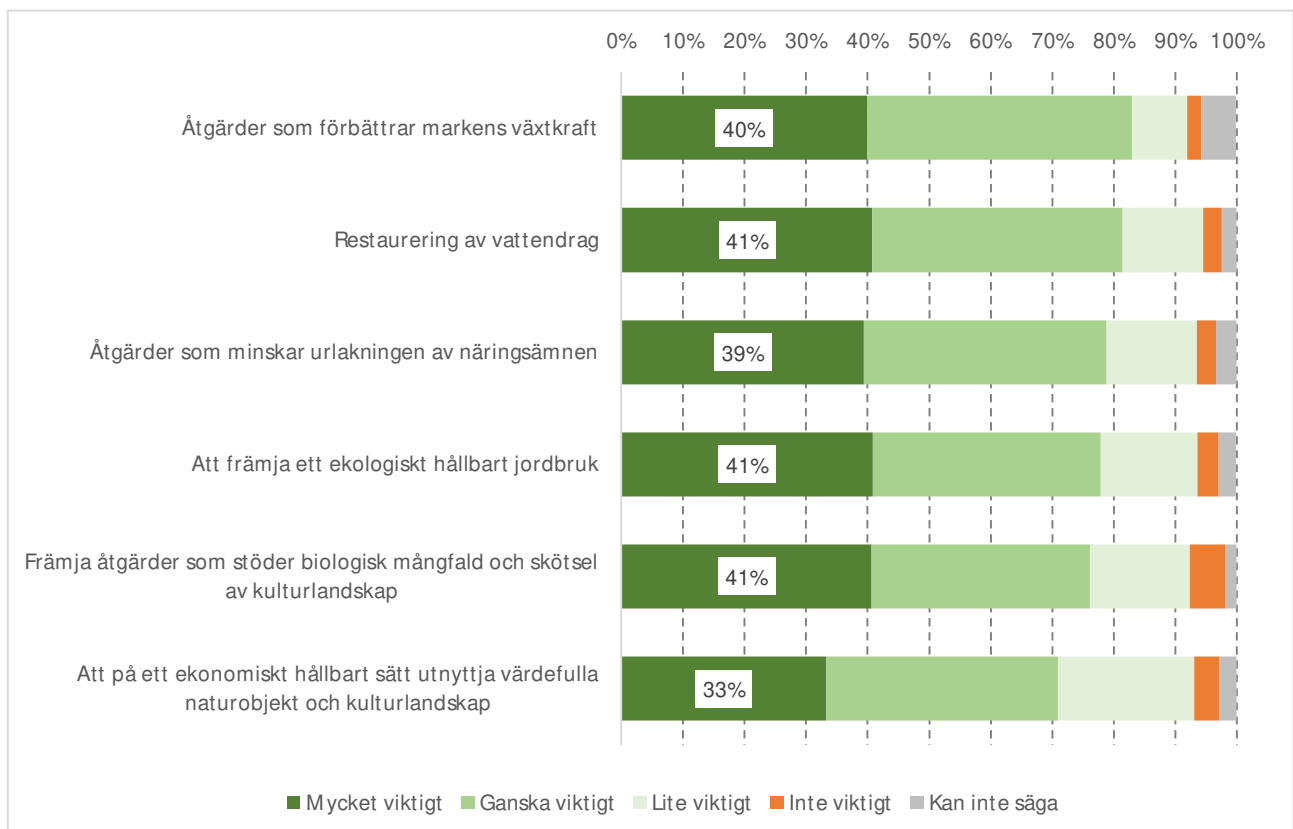
Figur 3. Utvecklingsobjekt för näringar och utkomst (n=544–548)

Det viktigaste utvecklingstemat för **Boende** är att marknadsföra landsbygdsområdena för såväl boende som företagsverksamhet (figur 4). Därefter följer att främja användningen lokala tjänster, att rikta utvecklingsåtgärder till unga samt att aktivera invånare och aktörer för att utveckla landsbygden.

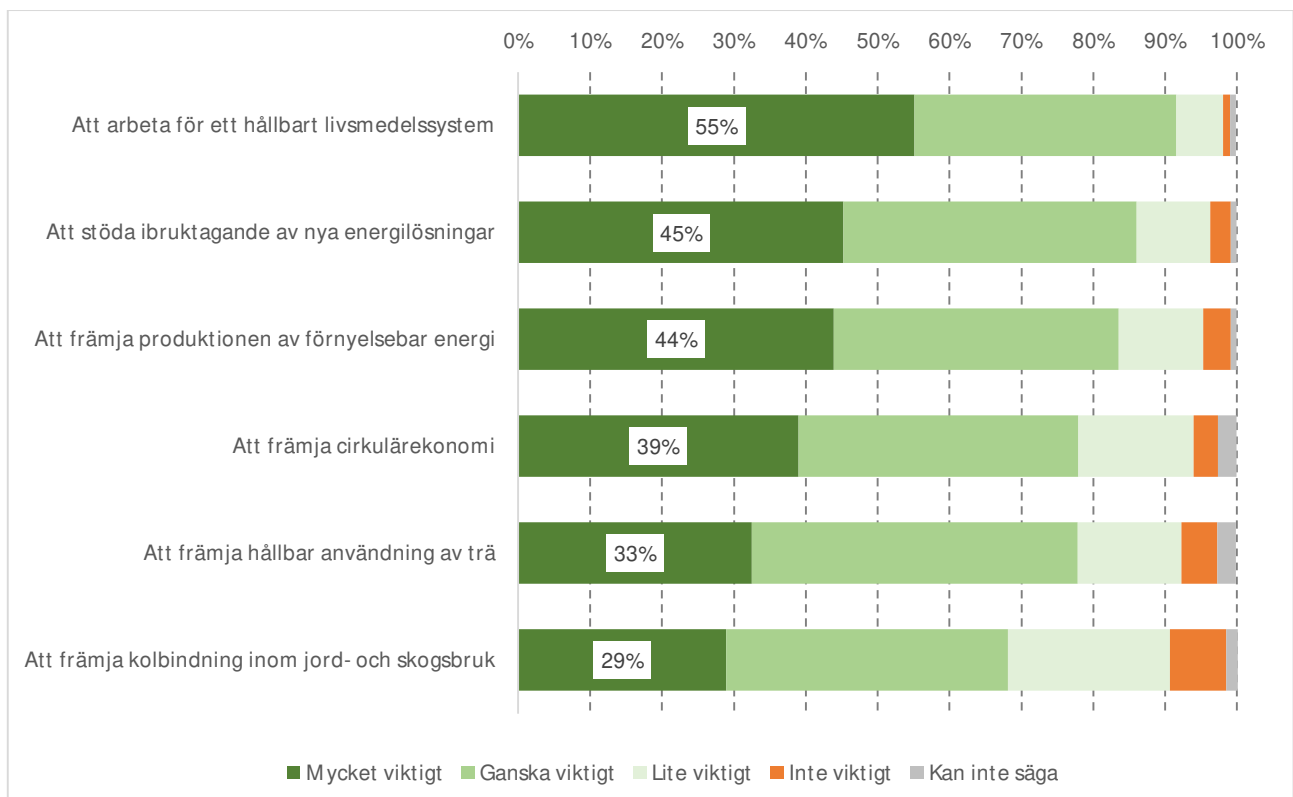

Figur 4. Utvecklingsobjekt för boende (n=544–548)

Under temat **Miljö** ansågs de viktigaste utvecklingsobjekten vara att förbättra jordhälsan, att främja återställningen av vattendrag och att minska urlakningen av näringsämnen (figur 5). **Klimat-**temat toppas av att förnya livsmedelskedjans hållbarhet, nya energilösningar samt att främja användningen av förnyelsebar energi (bild 6).

Figur 5. Utvecklingsobjekt inom temat Miljö (n=544–549)

Figur 6. Utvecklingsobjekt inom temat Klimat (n=378–387)

Efter varje utvecklingstema var det möjligt att "ta fram andra utvecklingsbehov inom temat eller specificera tidigare svar". En analys av innehållet i dessa tar upp några saker som har sammanställts i tabell 6 med exempel på svaren.

Tabell 6. Utvecklingshelheter och exempel på svar ur delarna med fri text.

Näringar och utkomst	
Jordbrukets/ livs-medelsproduktionens lönsamhet och framtid	"Josei elintarvikeomavaraisuutta ja ylipäänsä maataloutta tueta riittävästi, loppuu meiltä ruoka. Myös sukupolvenvaihdoksia tulisi helpottaa, jotta ruoantuottajia on jatkossakin." "Nuoria on saatava enemmän innostumaan maataloudesta ja sukupolvenvaihdoksia ja maakauppoja tulisi saada vauhditettua." "Olisi ensiarvoisen tärkeää, että Uudellamaalla olisi enemmän talonpoikaisuuteen nojautuvia, aitoja viljelijöitä ja tuottajia." "Maatilojen tulisi monipuolistua ja pystyä tarjoamaan eri palveluja ja tuotteita myös suoraan kuluttajille." "Dagens gårdsbruk har svårt att klara sig. Ge möjligheter för unga som tar över gårdarna att få bidrag för utveckling och förnying av verksamheten på gården."
Digitalisering och förändringar i arbetslivet	"Etätyöläisyys ja vapaa-ajan asuminen Uudenmaan maaseutu ympäristöissä erittäin kannatettavaa varsinkin, kun vaihtoehtona on joko pelkkä kaupunkiasuminen keskustassa tai pendelöinti kaupunkikeskukseen." "Uudellamaalla tietoliikennetytydet ovat todella hyviä. Tämä avaa mahdollisuuden hyvinkin erilaiseen yrittäjyyteen maaseudulla. Maaseudun yrittäjyyttä pitäisi osata nähdä laajemmin ja huomioida etätyön vahvuudet nyt kun, etätyöskentelystä on tullut "normi" monella alalla." - Etätyöläisyys ja vapaa-ajan asuminen Uudenmaan maaseutu ympäristöissä erittäin kannatettavaa
"Prova på"-kultur	"Einkeinojen kehittämisessä tärkeää myös innovaatiot ja uuden kokeileminen." "Uudentyyppisiä pientilakokeiluja tulisi kokeiluhankkein edistää. Kokeiluissa korostuu, brändi/markkinointi, uudenlaiset tuotteet, laatu, ekologisuus sekä suora jakeluverkosto verkon kautta. Tämä voi tarkoittaa raaka-aineiden jatkojalostamista sekä osittaista maatilamatkailua/ elämystuotteita/ ravintola- tapahtuma- ja koulutuspalveluja." "Yritysyhteistyötä maaseudulla tulee lisätä ja panostaa siihen, että maaseutu uudistuu ajassa: uudet ruokainnovaatiot, matkailu- ja majoitusmahdollisuudet sekä erilaiset tapahtumat." "Alueellinen uudistuminen vaatii täysin uudenlaisia verkostoja, alustoja ja innovaatiohuboja matalalla hierarkialla"
Boende	
Trygga servicen	"Asumista tukevien palveluiden kehittäminen (talkkaritoiminta) on tärkeää" "Etäyömahdollisuuksien parantaminen ja esilletuonti paremmin. Palveluiden, koulut, terveystakeskukset yms. säilyttäminen maaseudulla, toimii vetovoimatekijöinä" "Hälsövarðs-, bank-, apotek-, dagvårds-, skol- och postservice i kommunen måste kunna hållas kvar. Även matbutiken och privata företagare i övrigt. Kommunala tjänster överhuvudtaget." "Olennaista on, että peruspalvelut toimivat. Kun on palveluita, töitä ja kivoja asuntoja, tulee ihmisiä ja silloin myös muu toiminta uudistuu." "Liikkuvien palvelujen tuominen maaseudulle (esim. terveyspalvelut kuten neuvolapalvelut)."
Planläggning och bostadsutbud	"Rakennuslupien nopeampi ja myönteisempi käsittely maaseudulle." "Mummojen mökit uudelleen käyttöön, vanhat pihapiirit eloon. Lapsiperheille näitä mökkejä asuttaviksi käyttöön" "Rakennuslupamenettelyyn joustoa, esim. mahdollisuutta helpommin rakentaa sivuasunto esim. isovanhempien käyttöön, jolloin useampi sukupolvi tukiverkon piirissä." "Uudellamaalla kuntien kaavoituksessa ei ole juuri minkäänlaista maaseutunäkökulmaa. Kunnat kaavoittavat tiiviitä asuinalueita, ja maaseudulla asuvat jäävät väliin, jossa kunnat eivät osoita aktiivisuutta, mutta tekevät toisaalta omaehtoisen rakentamisen ja kehittämisen hallinnollisesti vaikeaksi."
Tillgänglighet	"Liikenteen palveluiden kehittäminen" "Infrastrukturen bör stödjas (vatten, avlopp, vägar) " "Liikennetyhteyksien parantaminen: joukkoliikenteen kehittäminen ja tiestön ylläpito." "Maaseudun liikenne perustuu yksityisautoilun varaan ja tämä pitää ymmärtää ja hyväksyä." "Tietoliikennetytydet ovat tärkeitä, mutta niin on myös tiet ja niiden kunto." "Teistä huolehtiminen ja yksityistien rahoituksen lisääminen."
Klimat och miljö	
Jordens bördighet (jordhälsa)	"Åtgärder som förbättrar markens växtkraft: När djurgårdarna minskat har också markens växtkraft försämrats. Kreaturgödsel är det bästa biologiska gödset för åkermark och bidrar till åkerens mullhalt och minskande av djurgårdar har gjort att på färre åkrar sprids dynga. Det skulle vara mycket viktigt att de djurgårdar som är kvar skulle bidra med kreaturgödsel åt andra gårdar än bara sina egna åkrar." "Maan kasvukunnon ylläpitäminen on erittäin tärkeää ja siihen tulisi saada lisää avustuksia ja kannusteita. Tärkeintä on että niillä parhailla lohkoilla tulee niitä tosi hyviä satoja."

	• "Maan kasvukunto on laiminlyöty nykyisessä maatalouspolitiikassa, mikä on ongelma sekä ruoantuotannon ja huoltovarmuuden, että vesiin päätyvien ravinnepäästöjen kannalta. Maatalouspolitiikkaan vaikuttaminen on tärkeää työtä tämän asian korjaamiseksi, mutta myös nykyisellään on tärkeää esim. ohjata viljelykäytäntöjä vuokrateltojen vuokrasopimuksia pidentämällä ja tekemällä maan kasvukuntoon tähtääviä investointeja houkuttelevammaksi."
Kultur- och natur- landskap	• "Det skulle vara viktigt att vid markplaneringen inte planera på mark som är miljömässigt viktig, såsom vattendrag och fina historiska byggnader i effektivitetssyfte, och det är viktigt att planera i stället så att miljömässiga aspekter beaktas och att markens beskaffenhet och lämplighet utvärderas." • "Kulttuurimaisemat tärkeitä ja niiden hoitoa edistettävä." • "Ylipäänsä paikkojen siistiminen ja ränsistyneiden rakennusten ym. purkaminen tai kunnostaminen. Imagollisesti tärkeitä asioita."
Användningen av trä	• "Avohakkuut ei tuo yhtään uutta asukasta maaseudulle." • "Kestävän puun käyttö on jo nyt talousmetsien omistajien prioriteeteissa korkealla" • "Inhemskt trä, känns dumt att mycket köps från andra länder där växtförhållandena är sämre gällande ny tillväxt" • "Minska användningen av fossila bränslen, mera trä i byggande och mindre betong/asfalt spec. i byggandet i tätorter." • "Puurakentamisen suosiminen"

De som svarade på enkäten kunde till sist fritt framställa de tre viktigaste faktorerna för livskraften på landsbygden i Nyland. Frågan löd "Vilka tycker du att är de tre viktigaste sakerna som måste utvecklas för att stärka livskraften på landsbygden i Nyland? Det kan vara saker som kommit fram tidigare i enkäten eller något helt annat."

De svarade presenterade sina åsikter väl och utförligt, det gavs 890 svar på frågan. De ämnen som framfördes var många och man såg saker ur olika perspektiv, så som tanken är med Maaseutuluotain. Svaren kan delas in i följande kategorier: 1) utveckling av företagsverksamheten, 2) trygga av primärproduktionen, 3) att bevara tjänster och infra, 4) att göra det lockande att bo på landet, 5) miljön och åtgärder kring den gröna omställningen samt att främja gemenskap och delaktighet.

4. Till sist

Nyland är ett landskap med stor en landsbygd som har en stor befolkning. Det präglas av landsbygdens centralorter och den stadsnära landsbygden. Ett nationellt särdrag är samverkan med metropolområdet. Enligt svaren är det en utmaning att föra landsbygdens talan i denna situation. Och det här blir inte lättare då landsbygdsfrågorna har en svag position nationellt. Det här syns i de svaga vitsorden för "Samverkan mellan stad och landsbygd" och "Hur landsbygden beaktas i utvecklingen av regionen" som kommer fram i Maaseutuluotain. Situationen var mycket likartad vid tidigare undersökning 2020. I svaren kan svagt anas positiva signaler från det vi lärde oss av pandemi-tiden om marknadsföring av landsbygden och landsbygdens centralorters dragningskraft.

Det sistnämnda, att landsbygdens centralorter fått ett uppsving, kan å ena sidan ses som en positiv signal för landsbygden. De här centralorterna är ändå de knutpunkter för den regionala strukturen som både närområdet och turism, deltidsboende och multilokala invånare förlitar sig på. Å andra sidan kan det att centralorterna blivit starkare vara ett tecken på glesbygdens och byarnas sönderfall på grund av centraliserade tjänster. På detta tyder kommunala beslutsfattaress och tjänsteinnehavarens syn på att centralorterna har förstärkts, men att landsbygden/glesbygden har fått mindre uppmärksamhet. Den här utvecklingens betydelse för livskraften på landsbygden torde vara mycket beroende av plats och särdrag.

Som helhet är resultaten för Nylands Maaseutuluotain 2025 mycket lika resultatet från 2020. Man skulle kunna säga att uppdateringen stärker de tidigare resultaten. De tydligaste förändringarna kan man se i utvecklingsobjekten och faktorerna för livskraft. De här speglar den globala och samhällsliga utvecklingen åren 2020–2025 och betonar frågor som självförsörjning, försörjningstrygghet, beredskap och trygghet.